

bra 1916, črnovojniški zavezanci, rojeni v letih 1892, 1891, 1890, 1884—1880, pa bodo vpoklicani v vojsko na dne 10. oktobra 1916. Vsi vpoklicani morajo nastopiti vojaško službo ob označenih dneh najpozneje do 11. ure predpoldne.

Vzrok, zakaj so letniki 1866 do vstevšega leta 1871 vpoklicani že sedaj, je ta, ker namerava vojaška uprava vporabljati tudi tokrat te črnovojniške zavezance do nadalje samo za vojaško službo v zaledju in za etapno službo. Da je pa to omogočeno, je potrebno, da se nadomesti s temi črnovojniškimi zavezanci mlajše moštvo, ki se sedaj nahaja v zaledju in v etapnih prostorih in da se to mlajše moštvo, v kolikor je sposobno za službo z orožjem, pošlje na fronto.

Spremembe v vojaškem vodstvu.

Sedaj se da iz uradnih vojnih poročil tole razbrati: Vrhovni poveljnik na ruskem in francoskem bojišču je maršal Hindenburg, načelnik njegovega generalnega štaba je general Ludendorff. Na francoskem bojišču je bojna črta razdeljena v tri fronte: Najsevernejši fronti poveljuje vojvoda Albreht viremberski, srednji bavarski prestolonaslednik princ Rupert, južnemu nemški prestolonaslednik Viljem. Na ruskem bojišču je fronta razdeljena v dva dela: severna ima za poveljnika bavarskega princa Leopolda, južna našega prestolonaslednika Karola. Kdo je poveljnik naše rumunske fronte, se še ne ve. Bolgarsko-nemškimi četam na Balkanu poveljuje nemški general Mackensen. Vsi drugi poveljniki so še prejšnji: nadvojvoda Evgen in general Borojevič proti Italijanom.

General Pflanzer-Baltin odstopil.

Poveljnik naše karpatske fronte proti Rusom, generalni polkovnik Pflanzer-Baltin, je iz zdravstvenih ozirav odstopil. Cesar mu je izrekel za njegove zasluge pohvalno priznanje.

Rumunsko bojišče.

Bolgarija ni bila presenečena, ko je stopila Rumunija ob stran četverosporazuma. Tam je organiziral vojna podvzvetja proti novemu sovražniku, kakov sedaj izvemo, general Mackensen. Vse je bilo že pripravljeno, vse je bilo v redu, kakor pri stroju. Ko je prišla vojna napoved, je začel Mackensen marširati. Vzel je najprej ob morju mesta Kaliakra, Kavarna in Balčik, na suhem mesta Dobrič, Akkadünlar in ob Donavi dne 6. septembra mesto Tutrakan, in par dni nato mesto Silistrija. Večina Dobruče, ki so jo Rumuni ob koncu balkanske vojske vzeli Bolgarom, je zopet v bolgarskih rokah. Nagli bolgarski uspehi so ovrgli vse rumunsko-ruske vojne načrte. Četverosporazumovi listi sami priznavajo, da je sedaj neprimerno več čet treba, ako hočejo Rumuni in Rusi izpeljati načrt, ki so si ga naredili za to vojsko.

Položaj na Sedmograškem je ta-le: Mesto Oršova ob Donavi je v rumunskih rokah. Dalje proti severovzhodu, t. j. pri mestu Petrovo (Petroseny) se vrše večji boji. Naši so se samo nekoliko umaknili proti severozahodu. Mesto Sibinj (Hermannstadt) leži v sredi bojne črte. S posebno silo so se vrgli Rumuni na severni del sedmograške fronte. V gorovju Hargita in v Jurjevškem gorovju smo se tekom enega tedna umaknili za 8 do 10 kilometrov proti zahodu. Rumuni in Rusi skušajo doseči enotno fronto.

Trdejava Tutrakan padla.

Zmagovita bolgarska armada je dne 6. septembra zavzela rumunsko trdnjavo Tutrakan na desnem bregu Donave. Tutrakan leži 50 km južnovzhodno od glavnega rumunskega mesta Bukarešte.

Bolgarsko uradno poročilo z dne 7. septembra pravi o zavzetju Tutrakana: Včeraj popoldne, dne 6. septembra, ob 2. uri 30 minut, je po ljutem boju padla nam v roke na drugi obrambni črti južno od mesta Tutrakan mostišču podobna tutrakanska trdnjava. Vjeli smo 34., 35., 36., 40., 74., 79., 80. in 84. pešpolk, dva bataljona orožniškega polka, 5. havbični in 3. težki topniški polk. Zaplenili smo vso trdnjavsko artilerijo in veliko streliva, pušk, strojnih pušk in drugo vojno blago. Natančno število vietnikov se bo še le dognalo. Dozdaj smo našli: 400 častnikov, med njimi 3 brigadni poveljniki, na plenu 2 zastavi in nad 100 modernih topov; med njimi sta tudi tisti 2 bateriji, ki sta bili ukradeni leta 1913 pri mestu Ferdinandovo. Izgube Rumunov na mrtvih in ranjenih so velikanske. Veliko rumunskih vojakov je utonilo med divjim begom čez Donavo.

Tutrakan premagali topovi.

Po poročilih, došlih v Budimpešto, glede na padec Tutrakana opozarjajo, da je zopet priborilo zma-

go topništvo. Rumunska armada je upala prvotno, da bo premagala Bolgare že na predpolju trdnjave in jih prisilila, da se bodo morali umakniti; a ta up je sel kmalu po vodi, ker je pričel sovražnik obkoljevati in je prisilil rumunsko vzhodno in zahodno krilo, da sta se morala počasi umikati proti Tutrakanu. Dne 5. septembra so pritisnili Bolgari že na tutrakanske utrdbe; sovražno topništvo je storilo, kar je moglo, a ni bilo kos vedno ljutejšemu navalu bolgarskih čet. Rumuni so nato poskušali braniti utrdbe, ki so jih zadnje čase še bolj ojačili; a utrdba za utrdbo je padla, dasi so se Rumuni hrabro borili in poskušali obupno odvrniti nesrečo. Kmalu se je pokazalo, da manjka Rumunom vsaka vojna izkušnja. Ko so zgubili Rumuni prve utrdbe, so se kar v krdelih udajali. Nesreča za Rumune je bila Donava, ki teče v več sto metrov široki strugi za trdnjavo. Bolgarske baterije so namerile ogenj svojih težkih topov na reko; podrli so vse mostove; rumunskim četam ni bilo mogoče priti na drugi breg. Od treh strani obkoljeni, za hrbtom odrezani po reki od vsake zveze, je morala rumunska armada tam položiti orožje.

Pri Tutrakanu utonil rumunski general.

Ko so padle prve tutrakanske utrdbe, se je hotel rumunski zborni poveljnik v Tutrakanu, general Besarabescu, kot prvi v čolnu rešiti na drugo stran Donave. Bolgarska artilerija pa je opazila bežečega rumunskega generala in je z dobro namerjenim strelom čoln razbila. General je utonil v velikih valovih Donave.

Silistrija pala.

Dne 9. septembra so Bolgari na svojem zmagovitem prodiranju v Dobruči zasedli mesto in trdnjavo Silistrija, ki leži 55 km vzhodno od Tutrakana na desnem bregu Donave. V zadnji balkanski vojski so Rumuni ugrabili Bolgarom Silistrijo in jo na novo močno utrdili. Mesto šteje nad 15.000 prebivalcev.

Padec Silistrije — važen dogodek.

Najvažnejši dogodek zadnjih dni na rumunskih in tudi na vseh drugih bojiščih je, da so bolgarske čete zasedle trdnjavo Silistrijo ob meji stare rumunske Dobruče. Ko je bil utrjeni kraj Tutrakan v nevarnosti, so poslali Rumuni iz Silistrije eno divizijo ogroženi posadki na pomoč. Ta divizija je pa bila od Bolgarov poražena in vržena nazaj v trdnjavo. Obenem se je bolgarsko in turško prebivalstvo, katerega se je pridružilo še več drugih nezadovoljnih, uprlo ter napadlo s puškami, ki so bile vtihotapljene iz Bolgarske vojaštvo in orožništvo. Ob utrdbah Silistrije same ni več prišlo do bojov med rumunsko-ruskimi in bolgarskimi četami. Brez odpora so Rumuni popustili Bolgarom Silistrijo, ključ do stare rumunske Dobruče, kjer žive po veliki večini Turki in Bolgari. Obenem ogroža to hitro prodiranje Bolgarov železniško zvezo med Bukarešto in največjim rumunskim pristaniščem Konstanco. Od mostu čez Donavo pri Črnivodi so Bolgari oddaljeni sedaj še samo 70 km v zračni črti. Proti vzhodu in jugovzhodu se vrše silni boji severno od Dobriča. Bolgari so sedaj v poglavitnem zasedli vse kraje, ki so jih morali v bucareškem miru odstopiti Rumunski.

Strah in trepet v Bukareštu.

Preko Stockholma poročajo: Vest o padcu Tutrakana in silno grmenje topov, ki se je slišalo v glavnem mestu Bukareštu, je povzročilo tam silno zmešnjavo. Vse je v sredo jutraj drvilo na ceste. Nekateri so domnevali, da je to streljanje znamenje pozdrava ruskim čet, kmalu pa se je izkazala resnica. Vse je bilo potrto. Množica je drvila protikolodvorom železnice, ki vodijo na sever, ter udrla v prostore. Z juga prihajajoči begunci so zvišali zmedo. Pripovedovali so, kako so celi rumunski oddelki utonili. Enega častnika, ki je v posebno važni zadevi dospel iz Silistrije, je množica pohodila. Tri druge častnike so ljudje napadli in kamenjali ter ubili. Za vlake so spekulant kar javno prodajali vozne listke za visoke cene. Po cestah je začelo prebivalstvo bežati že popoldne iz glavnega mesta. Beg je trajal vso noč, peš in na vozovih, večina z ročnimi vozički. Telefon (glasovod) je prenehal delovati, samo generalni štab se ga je smel posluževati. Uradni krogi so presojali vojaški položaj zelo črnogledno. Ob 5. uri popoldne je bil ustavljen ves železniški zasebni promet, ker je vojaštvo rabilo železnice. Nešteti vojaški vlaki so odšli proti jugu. Po noči pa so šli zopet posebni vlaki za civilno prebivalstvo na razne strani. Izpraznjenje glavnega mesta se je na ukaz oblasti že pričelo. Glavni stan je bil preložen v Ploesti-Sinajo, vojaška uprava v Konstanco, narodna banka, notranje ministrstvo in upravne oblasti v Jaš. Zunanje ministrstvo je ostalo v Bukarešti. Poslaniki entente (četverosporazuma) so odšli v glavni stan. Zastopniki časopisja so morali na severno fronto. Orožništvo se je pomnožilo ter šteje sedaj petkrat toliko mož. kakor sicer, ker se boje ustaje.

Sijajni čin oklopnega vlaka.

Budimpeštanski listi javljajo: Ne more se trditi, da bi gledali Rumuni na mir in varnost. V Bra-

ševu so se nahajale rumunske čete dejansko le en dan, dasi je bilo vojakom dovoljeno, da smejo tri dni v mestu ropati. Po prvem dnevu že je rumunsko vojni vođstvo četam zapovedalo, naj zapuste mesto in se umaknejo v prelaze; v Braševu bivajo le rumunske prednje straže. Po izpraznitvi Braševa je ostalo v mestu še več železniških vozov bencina in petroleja. Naši so odposlali na braševski kolodvor oklopni vlak po te vozove. Vlak je sijajno izvedel svojo nalogo in ni odpeljal le blaga, marveč tudi še veliko beguncev.

Rusko-rumunska vojna posvetovanja.

Petrograjski listi poročajo, da se vrše pod predsedstvom ruskega carja v ruskem glavnem stanu velika vojna posvetovanja, katerih se tudi udeležujejo visoki rumunski častniki. Vzrok posvetovanj je padec rumunskih trdnjav Tutrakan in Silistrija, naglo prodiranje bolgarskih armad v Dobruči in posebno rumunsko prodiranje na Sedmograškem. Vsled naglega prodiranja Bolgarov so si v Bukarešti v velikih strahih. Rumunske oblasti zapuščajo rumunska podonavna mesta. Sedež rumunske vlade se preseli iz Bukarešte v Jaš. Tudi kraljeva obitelj je že pripravljena, da se preseli iz Bukarešte v Jaš.

Četverosporazum se je zanašal na izdajstvo Bolgarov.

Agenti četverosporazuma so poročali svojim ministrstvom, da namerava Bolgarija izkočiti iz četverozveze. Car Ferdinand da bo odstopil, kraljevič bo pa izpeljal rusoljubno politiko v Bolgariji pod pogojem, da ostane velik del srbske Macedonije bolgarski in da se dovoli meja Enos—Midia. Rusoljub Genadijev naj bi vstopil v vlado in kril prestop s svojo osebo. V Londonu in v Parizu so res verjeli tem poročilom; presenetila jih je zato navdušenost Bolgarov za vojsko proti Rumuniji; še bolj jih je pa presenetil izvrstno pripravljeni vpad Bolgarov v Dobručo.

Rusko bojišče.

V Karpatih se bijejo ljuti boji za prehode na Ogrsko. Najhuje pritiska ruska premoč na bukovinski meji ob rekah Črni Čeremoš, Cibo in Zlata Bistrica. Očividno se hočejo Rusi na tem prostoru strniti z Rumuni v Jurjevškem gorovju v skupno črto. V Vzhodni Galiciji se Rusi že celih 14 dni trudijo, da bi predrli našo fronto pri Haližu ob Dnjestrju (severno od Stanislava). Severno od Dnjestrja so sicer potisnili naše čete od spodnjega toka Zlote Lipe na Gnilo Lipo, a njih načrt, presekači našo fronto in prodirati proti Stryju, se jim je izjalovil. Dalje proti severu so večji boji pri mestu Brzezany in ob Stohodu.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti se pripravljajo Italijani na nove navale na naše postojanke vzhodno od Gorice. Sovražni artilerijski ogenj je na črti Tolmin—Gorica —Opatjeselo na naše postojanke zelo hud. Vojni poročevalci pravijo, da je to predznak italijanske ofenzive. Zanimivo je, da Italijani na fronti pred Trstom skoro nič ne napadajo. Menda imajo načrt prodirati na Krasu in Trst obkoliti tako, da bo nepoškodovan prišel v njih roke. To je račun brez krmarja. Na Tirolskem ponavljajo Italijani svoje napade na celo fronto med Adižo in Astico.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nadaljuje angleško-francoska ofenziva ob Sommi in Mozi. V zadnjih dneh so angleško-francoske čete zavzele šest krajev. Za verdunsko predutrdbo Thiaumont se vršijo hudi boji.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču živahni artilerijski boji ob rekah Vardar in Struma. Četverosporazum še vedno zbira novih čet. Ker so se Bolgari močno zakopali, le stališče generala Sarrailla zelo težavno. Vrhovno poveljstvo vseh nemško-bolgarskih čet na Balkanu je prevzel general-feldmaršal Mackensen.

Turška bojišča.

Na kavkaškem bojišču prodira desno krilo turške armade vedno bližje proti Erzerumu, kjer utegne priti do večje bitke.

V Mezopotamiji prodirajo Turki v dveh